

Międzynarodowy
Dzień Języka
Ojczystego

Język polski

Język polski należy do grupy zachodniostowiańskiej, stanowiącej część rodziny indoeuropejskiej.

Jest językiem urzędowym w Polsce oraz należy do oficjalnych języków Unii Europejskiej. Ocenia się, że jest używany przez ok. 45 mln ludzi na świecie.

Językiem tym posługują się przede wszystkim mieszkańcy Polski oraz ludność polska zamieszkała za granicą - Polonia.

Akcent w języku polskim pada zwykle na drugą sylabę od końca, a w zdaniu przeważa szyk - podmiot orzeczenie dopełnienie.

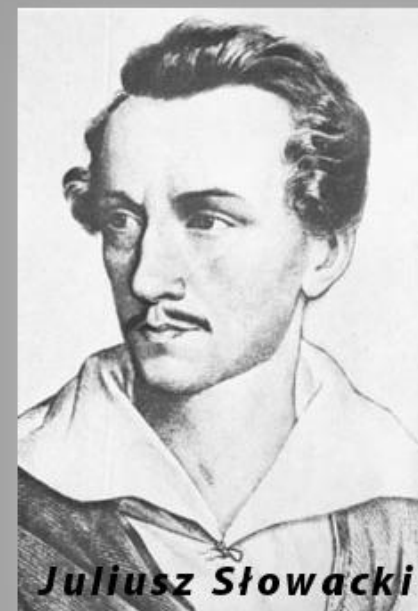

*„A niechaj narodowie
wždy postronni znają,
że Polacy nie gęsi,
iż swój język mają”.*

Mikołaj Rej

Chodzi mi o to,
aby język giętki
Powiedział wszystko,
co pomyśli głowa:
A czasem był
jak piorun jasny, prędki,
A czasem smutny
jako pieśń stepowa,
A czasem jako
skarga nimfy miętki,
A czasem piękny
jak aniołów mowa...
Aby przeleciał
wszystka ducha skrzydłem.

Juliusz Słowacki

Alfabet polski

Alfabet polski jest oparty na piśmie łacińskim i składa się obecnie z 35 liter:

Aa, Aą, Bb, Cc, Ćć, Dd, Ee, Ęę, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Łł, Mm, Nn, Ńń, Oo, Óó, Pp, Qq, Rr, Ss, Śś, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Żż, źż.

Litery Qq, Vv i Xx występują tylko w słowach obcego pochodzenia.

B Tuwin
„Abecadło”
Abecadło z pieca spadło,
O ziemię się hukło,
Rozsypało się po kątach,
Strasznie się potłukło:
I - zgubiło kropczkę,
H - złamało kładeczkę
B - zbiło sobie brzuszki
A - zwichnęło nóżki,
O - jak balon pękło,
Aż się **P** przelekło
T - daszek zgubiło
L - do **U** wskoczyło
S - się wyprostowało
R - prawą nogę złamało
W - stanęło do góry dnem i udaje, że jest **M**

Alfabet polski

W alfabecie polskim występuje 9 liter charakterystycznych tylko dla języka polskiego. Są to:

Ąą, Ćć, Ęę, Łł, Ńń, Óó, Śś, Żż, Żż.

Istnieje wyraz złożony tylko z tych liter.

Trochę historii

Za najstarsze w języku polskim uchodzą dwa zdania:

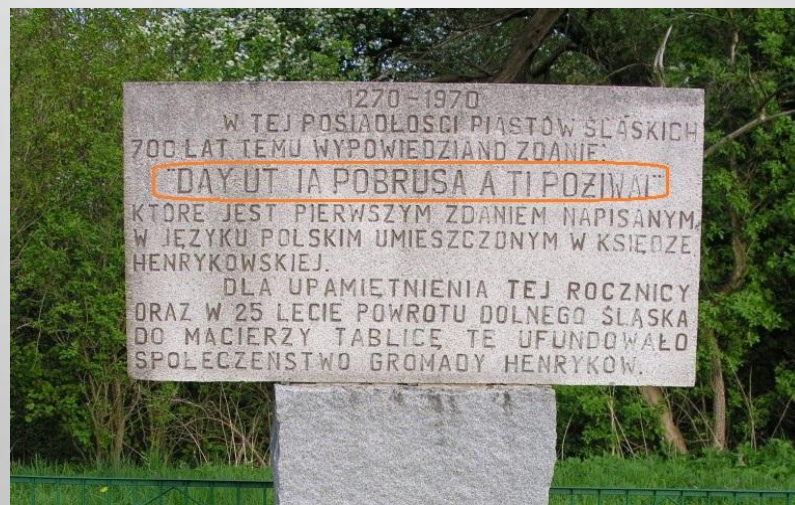
Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai

zapisane w 1270 na karcie 24 tzw. Księgi henrykowskiej

oraz

Byegaycze, byegaycze! (...) Gorze są nam stało!

zapisane w latach 1455–1480 w Rocznikach, czyli kronikach sławnego Królestwa Polskiego, spisanych przez Jana Długosza.

Trochę historii

Najstarszy druk w języku polskim ukazał się w 1475 we Wrocławiu. Były to trzy modlitwy katolickie „Ojcze nasz”, „Zdrowaś Maryjo” oraz „Wierzę w Boga” opublikowane w tzw. „Statutach Elyana” (łac. Statuta synodalia episcoporum Wratislaviensium) w Drukarni Świętokrzyskiej – pierwszej wrocławskiej oficynie wydawniczej założonej przez Kaspra Elyana.

Pierwsze polskojęzyczne elementarze do nauki języka polskiego pojawiły się wraz z rozwojem druku już w wieku XVI.

Ojcze nasz gemz gfi nanpebclach oširpē
ce gempe trve budztrva rvoła . pako na
nebi tako nazemy . Chleb nasz ršsedny
daj nam dilla od puštrz nā nasie rypiny
pako my opuštrame nallim rymowac
czom . te nerrōpznas napokulshenya a
le zbaw nas odzleho amen .

Zdrowaś Maria miłostczy pyna Bog st
abu bogu llatryenas ti mpezi nerwpešiciz
ami bgl larve my omocz plod brzuchac tu
ego suawego ihsu cristus Amen .

Wparze w Boga otcza ršschmoguczego
trnožitala npebe p zem e rwhesu crista fi
na gegogedynego pana nalliego gemz se
pcczul duchem swpštim porabil se od Ma
rie dpeuicze i manczn pcd ppletowim
fundim vkiapowā rml pogreben rštu
pil de dcepla trzeti dan im n ich rštal
ršstupil nanpebclla sednnapzanczi kog
Otcz všschmoguczego gm pizjocze lau
idicz žpewe p nartve . wicze ršfluencego
ducha suawtu czierkau obiecni swientich
obczuamje od puštrianje gšlicchom sui
stuch rštauje a potom vclitij pštebt A
men .

Nauka krótka ku czytaniu pisma polskiego Hieronima Wietora z 1539 roku – (reprint wydany w Królewcu około roku 1570)

Język polski – łatwy, czy trudny?

Język polski uznawany jest za jeden z najtrudniejszych na świecie języków, zaraz obok chińskiego.

Jest szeleszczący, a więc trudny do wymowy, pełen zaskakujących wyjątków, jeśli chodzi o ortografię i gramatykę.

Rzeczowniki odmieniają się przez przypadki, liczby oraz posiadają rodzaj.

Czasowniki odmieniają się przez osoby, liczby, czasy, rodzaje, tryby i strony.

Przymiotnik odmienia się przez przypadki, liczby oraz rodzaje.

Odmiana przez przypadki rzeczownika tablet

tablet; rzeczownik;

Przypadek	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
Mianownik:	tablet	tablety
Dopełniacz:	tabletu tableta	tabletów
Celownik:	tabletowi	tabletom
Biernik:	tablet	tablety
Narzędnik:	tabletem	tabletami
Miejscownik:	tablecie	tabletach
Wołacz:	tablecie	tablety

Język polski – łatwy, czy trudny?

ŁAMAŃCE JĘZYKOWE

Król Karol
kupił królowej Karolinie
korale koloru koralowego.

W Szczepreszynie
chrząszcz brzmi
w trzcinie.

Czy tata czyta
cytaty Tacyta?

Jerzy nie wierzy, że na wieży
jest dużo jeży.

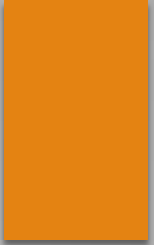
Szedł Sasza
suchą szosą.

ÓSEMKA
PSZENICA
WSUWKA
GZEGZÓŁKA
DRUH
PSZCZOŁA
KSZTAŁT
OBZARSTWO

Dziękuję za uwagę!

*Prezentację przygotował Piotr
Kurpiński z klasy VIII d
wykorzystując informacje
pozyskane w internecie.*